

CULTURA POPORULUI

Prin școală la cultură, prin muncă la progres.

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
autoritățile sătești 300
instituții particulare și de stat 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprînjitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUGUREȘTI, 9 FEBRUARIE 1930

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL X, Nr. 311
Apare în fiecare Duminică

Dregem pe de o parte, stricăm pe de alta

Indrumarea noastră pe căile viitorului parcă ar merge pe două căi. Suntem treji că trebuie să mergem pe una, chiar dacă nu mergem; dar habar n'avem că trebuie să mergem și pe cealaltă. Neîncetat auzim spunându-ne: «Iubirea de țară», «cultul patriei», «cât mai multă cultură și luminare a minții»; iar pe de altă parte, ajutăm stricarea sufletelor într'un chip uimitor. Unii oameni au ajuns să facă o despărțire între datorii care nu sunt de loc despărțite.

Strigă foarte ușor «patrie», «patrie», dar nu leagă de acest cuvânt tot ce este legat. Ei socotesc că anumite datorii și mărturisiri oficiale ar cuprinde tot ce ar intra aici și nu pun tocmai se este miezul acestei simțiri. Nu pun cuvântul, cumpătarea, rânduiala morală care este culmea slujirii naționale. Căci o țară care ar fi alcătuită din bețivi, din risipitori, din oameni care nu și văd de casa lor, din dezmațai, din oameni chefilii și iubitori de petreceri ticăloase, din inși secătuiți de boale nenorocite după nopți de chiolhanuri, — se înțelege că nu poate fi o țară de ispravă. Tot cel ce ajută ca, într'o asemenea țară, să dăinuască astfel de stări de lucruri nu poate fi un om patriot și degeaba ar vorbi el de datoria către țară, dacă lasă ca, în cuprinsul țării lui, să crească asemenea lifte de chefilii. Oamenii de tiparul acesta sunt todeauna lenevoși la treabă, lichele în nădejdea cărora nu te poți lăsa, oameni iubitori să se ghiftuiască și să se îmbuibă tot mai mult, dar cărora din partea de răspundere către viață, de viitor și țară puțin le pasă.

Și cu toate acestea noi avem oameni zși patrioți sau care se socotesc astfel, dar care nu se sinchiesc de loc de partea aceasta. Ei își au ținuta lor națională pe care o mărturisesc apăsăta la anumite împrejurări. Știu să fie împotriva Evreilor, împotriva Ungurilor, împotriva Bulgarilor, împotriva unei politice naționale prea molesite, dar nu știu să fie împotriva vrăjmașului din casă, împotriva destrăbălării cu drepturi, care îndrăznește să și strige dreptul ei la viață. Ba vezi ceva mai mult: Acești oameni, care sunt patrioți pe de o parte; nu sunt patrioți pe de altă parte. Nu sunt patrioți tocmai în ce este miezul patriotismului, adică să fie în țara lor viață cinstită, curată, căsnicie adevărată, rânduială în toate treburile.

Pe toate cărările ne plângem acum, că în țara noastră nu se muncște și că, dacă este suferință între noi, este și din pricina că, de măncat mănâncă cu toții, de băutură bea foarte bine, dar nu toți muncesc. Munca a dat îndărăt. Totuși la noi se face indrumare nu spre muncă, ci tot spre viața de desfătăre și tral bun la cataramă.

Oare strigă la noi cineva că viața de petreceri este îngăduită până târziu după miezul nopții în localuri învoite de poliție? Oare nu este o secătuire a sănătății și a măduvei naționale că petrecerile nopții oameni care a doua zi nu vor putea munci? C i slujește ca astfel de lo-

caluri să fie deschise? Nu este o datorie națională ca astfel de localuri să nu fie învoite, nu este o datorie ca sta să strige împotriva și să ceară închiderea lor?

De obicei se cere asemenea lucru când, la astfel de localuri, se petrec târboabe de noapte. Dar și fără acestea, însuși faptul că oamenii stau noaptea târziu, în loc de a sta acasă să se odihnească, după o zi de muncă, pentru a doua zi să fie iar gata de muncă, — tot o imoralitate este. Într'o țară cu rânduială, trebuie să purtăm grijă ca să fie cât mai puțin ispite care abat pe oameni din calea cea dreaptă a vieții de muncă, iar pe de altă parte să ființeze toate împrejurările prin care omul este îndrumat către viața sănătoasă.

A lăsa însă toate aceste păcate ne atinse și a nu te neliniști de ele, este a fi nepatriot, fiindcă toate acestea vatamă sănătatea neamului și îndrumează pe cetățeni către viața moleșită.

Ce să mai zici apoi de inși ziarele care au destule cuvinte pentru datoria către țară, dar care totuși tipăresc poftiri către cutare peșteră de noapte unde se petrece netrebnic? Cum se face că astfel de școli ale ticăloșiei stau în inima Capitalei, lăudându-se cu «dancinguri», care de fapt sunt tot atâtea porcării, dar nu se zice o vorbă împotriva lor?

Tare e trist că la noi se face patriotism numai pe o singură coardă, patriotismul de a striga un anumit crez național, dar nu și acela de a apăra în țara ta un anumit soi de viață morală, soiul care îndrumează pe om spre muncă, nu spre lene și huzur. Este cea mai mare nenorocire a avea într'o țară păcuri de oameni trândavi și care nu înțeleg decât să petreacă ori să și târăie viața tembelă fără a face nimic de ispravă.

Această școală însă înaintea. În vremea când ne plângem că în școală nu se face treabă, se pun la cale fel de fel de întocmiri pentru zbenguiala tineretului. Orice concurs de care se aude în străinătate, suntem gata să-l aducem și la noi, fără a socoti dacă nu cumva și în acea țară tot rebunul și negustorii sunt cei care-l pun la cale.

Noroc că în iarna aceasta nu a fost îngheț, că ai fi văzut și anul acesta concursuri la Cișmigiu pentru datul pe ghiță, Duminică dimineață la 10, pune la cale de oameni «patrioți», când tineretul se zbenguiește și și fără să-l înveți, dar încă să-i mai dai și răsplăți! Și ce merit poate fi că unul lu-necă pe ghiță mai meșter ca altul?

«Ce știa Creangă din toate acestea când își povestea la un pahar de vin copilăria lui! Lîmpezi ca apele munților curgeau gândurile lui în toată libertatea sălbătăciei lor. Un străncic po-nu se porneașcă școlarii pe lene, căci doar aceasta se caută și are cinste!

Suntem la vremea balurilor. Până și oamenii de ispravă le pun la cale, deși ele sunt școala vieții ușurată pentru tineri. Astea trebuie să trâmbițate la noi? Iată cum vedem numai cu un ochi și stricăm și ce este.

ARHIM. SCRIBAN

I. Creangă

40 ani de la moartea sa.

În ajunul anului nou (1930) s'au împlinit 40 ani de la moartea lui Ion Creangă. O pioasă și simplă pomenire a avut loc în satul natal al scriitorului (Humulești) la care au luat parte preotul, învățătorul, școlarii și satenii. Incolo nimic. Statul, direcțiunea Cultelor și Arțelor, Societatea Scriitorilor Români și atâtea alte societăți de propagandă culturală n'au găsit cu cale să-i proslăvească memoria. O indifferență arătată nu numai memoriei lui Creangă, dar atator scriitori!

Biografia lui o cunoaștem din «Amintiri». Născut în satul Humulești Jud. Neamț, începe învățatura prin strănuțua mamei sale la școala din sat la vârsta de 11 ani. Trece apoi la Broșteni, Fălceni și în urma la seminarul de la Socola, după absolvirea căruia se hrotonește diacon la 1859. Urmează apoi șco. Normaia din Iași și e numit institutor la șc. din Sărărie (Iași). Dar pentru că nu respecta tradiția și anumite forme bisericesti (mergea la teatru și nu purta potcapia) e scos provizoriu din cler, apoi definitiv atât din cler cât și din învățământ.

Mai târziu e reintegrat institutor la șc. din Păcurari, unde funcționează până la moarte. A făcut parte din Cercul «Junimea» din Iași și a fost cel mai bun prieten a lui Eminescu. Un cunoscut ni-l descrie astfel: «nalt, gras, greoi, cu fața rotundă, cu privirea limpede, glumeț la vorbă, purta pălărie mare și în mână un băț lung și ciutosor îmbrăcat cu straie de șeic».

La 1876 începe prin a publica basme și povești sub influența curentului poporan reprezentat prin «Junimea», Odobescu și Haiducu. După 4 ani începe publicarea prețurilor «amintiri din copilărie», opera cea mai de valoare din punct de vedere literar.

Creangă a fost primul scriitor din literatura universală, care a ridicat amintirile la rangul de poezie. El ridică graiul popular la rangul de literatură cultă și e tipul clasic cel mai caracteristic al curentului poporan, mai ales prin faptul că nu a suferit nici o influență străină fiind un produs cu totul curat al solului Românesc. În «Amintiri» se descrie satul unde a crescut, școala unde a învățat, în care cea mai înaltă învățatură era Psaltirea, iar gramatica te facea să scrii și să vorbești mai rău ca înainte.

Ne descrie cum se prindeau flăcăii cu arcanul pentru oaste, ne descrie viața și obiceiurile cam destrăbate ale călugărilor. Ne arată apoi epoca Divanurilor ad-hoc în adevărata lor lumină, prin «Moș Ioan Roată» și «Unirea». Totul atrăgător, în graiul limpede și popular, îmbrăcat în cel mai sănătos humor din literatura noastră. «Amintirile» sunt creațiile unui mare talent, sunt opera de strădanie a lui Creangă, căci până a ajunge la limba și stilul atât de limpede, atât de frumos și atrăgător a trebuit să studieze, să analizeze, și să rețină numai ceea ce era frumos din graiul popular.

«Ce știa Creangă din toate acestea când își povestea la un pahar de vin copilăria lui! Lîmpezi ca apele munților curgeau gândurile lui în toată libertatea sălbătăciei lor. Un străncic po-nu se porneașcă școlarii pe lene, căci doar aceasta se caută și are cinste!

«Dar într'o zi îndeamnă un prieten să scrie ce-a povestit. Sa scrie întocmai așa cum povestește. Și iată-l pe țărânul acesta sălătos, pe copilul acesta genial, uluit deodată, nemi știind vorbi întimidat în fața unei pagini albe, ca înainte unei apa-

rat fotografice, cum și est, pentru sufletul scriitorului o pagină albă. Ce s'au făcut gândurile lui cele multe și nebune de nu le mai putea pridi în vorbă? S'au speriat liric. S'au cutremurat în fața eternității. Și câtă muncă i a trebuit după aceea lui Creangă până să-și găsească rosul cumpatului, caderea naturală a frazei fele lui de a gândi și a vorbi! Iși închipui... Verva oraului aceluia strecurată prin vârful condeiului, Dunărea trecută prin palme! Și precum știi lucrul n'a fost cu neputință. Marele povestitor s'a reconstituit.

Al. Vlaicuț («Apa Morților») Dar basmele! În literatura română nu găsim basme mai frumoase, mai cu drag citite, ca «basmele» lui Creangă. Toate basmele lui sunt pline de expresii, zicături și proverbe populare. Dar pe lângă fondul și forma populară, Creangă are și o contribuție personală: e descrierea persoanelor și locurilor. Cine dintre noi nu a citit «Capra cu trei iezi», «Dănilă Prepeleac», «Soacra cu 3 nurori», «Poveștea lui Stan Păpăluț» și mai ales «Harap Alb» cel mai frumos, cel mai cu drag citit compus din mai multe elemente și episoade din alte basme. Creangă a con-

tribuit nespus de mult la îmbogățirea limbii și învierea literaturii cu vorbe și expresii populare. Marele Sadoveanu consideră pe Creangă și Neculcea ca înaintași ai săi.

«Și în unul și altul găseșc caracteristicile specifice ale poporului nostru. Și unul și altul au înflorit pe aceste plaiuri și au scos la soare vechile comori».

Scrierile lui Creangă au fost traduse în englezește și apreciat ca mare prozator al literaturii universale. La noi doar prin școli de se mai citește, uneori fiind mai mult impus de profesori. Dar în umilele sate restigrate în lungul câmpiilor, sau ascunse prin văile munților, acolo formează lectura de căpetenie a școlărilor și adulților. Pe acolo încă n'au sosit inspectorii propagandei culturale, nu s'au înființat posturi de radio, iar învățătorul cel tânăr mai ales nu răbânește să ajungă «cel puțin deputat. Cu toate piedicile puse de autorități în timpul vieții sale cu toată nepăsarea acestor autorități după moartea sa, cu tot vălul așternut peste el de o anumită societate, Creangă a fost și a rămas cel mai mare povestitor popular al nostru.

Gh. I. Marinescu

Biserica în Rusia

Există o poruncă specială, ca noi creștinii să credem în toate adevărurile de credință, căci ne fac a săvârși fapte de bun folos, dacă nu întotdeauna, dar din când în când.

Noi numindu-ne creștini, credem cu adevărat că avem aceste porunci, că avem aceste legi scrise, după care trebuie să ducem o viață cu adevărat de exemplu tuturor, și a nu slăbi în credința pe care o moștenim de aproape două mii de ani.

Dacă este așa, că ținem cu drept cuvânt la tegea noastră, rămăs-am noi ne abătuți dela aceasta? Am putea răspunde, da! Dacă nu pretutindeni, dar la sate, credința a rămas nestirbită, fără un pic de îndoială de adevăr.

Înainte de război, cel mai credincios popor, cel mai formalist în ceiaze privește serviciul divin, a fost poporul Rusesc. De aici, din acest neam s'au ridicat mulți oameni de valoare, așa că de pe urma lor ne-au rămas adevărate lucrări pentru creștini, adevărată viață curată după porunca Mântuitorului, înscrise în cuvinte pline de avânt religios.

Aș putea da câteva exemple de personalități distinse ca: Mitropolitul Ștefan Lavroșki și Teofan Procopovici, pe timpul lui Petru cel Mare; apoi pe Platon și Filip mitropolitii ai Moscovei, pe la 1867, cu lucrări care au făcut fala Rusiei. Dar ce putem spune de Principele basrabean Alexandru Sturza, cu lucrări bisericesti nu numai în limba Rusă, dar și în franțuzește, de o însemnătate de neînchipuit, ceiaze a făcut pe Arhierii Români Filaret și Neofit Scriban să le tălmăcească și pe românește.

În sfârșit, toate lucrările bisericesti, din care am putea scrie coloane întregi, și de alți prelați și oameni care nu erau ai bisericii, — au rămas pentru poporul Rus fără nici un rezultat, căci după războiul acesta, pentru Biserica din Rusia, au pornit adevărate orgii, au început prigori-

niri, pe care le-au mai îndurat creștinii cândva.

Au început persecuțiunile, așa, că abia dacă sătenii au mai rămas în Rusia, care să se mai roage în sufletul lor, să se roage în ascuns.

Bisericile sânt arse de bolșevici, iar care nu, sânt prefăcute în magazine de finut cereale, în muzee, în grajduri, sau sânt sfărâmate cu dinamită. Iată ce timpuri au ajuns acest popor, care era fala Europei, fala lumii întregi.

Nelegiuirile nu sânt numai acestea. Ca bătaie de joc contra Bisericii, au ridicat statuii lui Iuda, iar ca culme acum câteva zile la Riga, au fost strânse patru mii de icoane mari, le-au pus în mijlocul acestui oraș, au chemat toate căpeteniile, autoritățile, împreună cu norodul în mod obligatoriu ca la paradă, și au ars odoarele, aceste icoane de mare preț.

Schimbară aceasta, de scurtă durată, se datorește numai și numai acelor care s'au încrezut prea mult în acei fără biserică, în păgâni, în străini, în necredincioși, și le-au dat lor conducerea statului. Altfel Rusia era în floare. Bisericile nu erau dărâmate, sau prefăcute în alte localuri de alt folos, preoții nu erau închiși sau ucși mișelește.

Iată raiul bolșevic. Din istoria acestui popor de după război avem multe de învățat, din care desprindem numai două. Un popor fără Biserică, fără credință nu poate exista. Apoi niciodată să nu lăsam conducerea țării pe mâna străinilor de Biserică. Dacă noi ne-am lua după aceștia pericolul va fi mare și frumuseța statului s'ar distruge, căci străinul nu vrea înflorirea noastră, ci distrugerea, nu vrea încurajarea noastră ci mai vartos umilirea și subjugarea.

Trebuie, acum, să luăm pildă de nelegiuirele săvârșite în Rusia. Faptele rele ale lor să ne fie mereu viu în fața noastră, ca nu cumva prin neglijență sau altă pricină, să cădem și noi în mrejele acestora, iar când ne vom da seamă de ele să fie vai și amar.

Diac. V. FUSSU

5]...A, B și C...

Desigur, obștea, trebuie să numere în alcătuirea sa, toți oamenii din stat. (Mai trebuie să dovedim? Totuș, o datorie, ne face ca și celor «slabi cu duhul» să le dăm lămurirea «mură 'n gură».

1) E un bine. Dece? Dăm o pildă că înfrățirea e făcută și că toți pe deasupra nevoilor lor se gândesc să și întindă mâna fără de părdalnic vicleșug sau vrăsmășie trecând — ca nefiind — peste certurile și supărările din zi. Astfel și numai astfel vor da dovadă că în clipa marii toată natul e de-o singură voce. Trebuie să nu uităm niciodată că faptele mari nu se săvârșesc decât foarte arare de către un ins, ci de cele mai multe ori numai prin buna învoială a poporului întreg. Unul are săpă; altul grapă; alt te miri de unde un plug șor cu foc și temeinicia se vede doar atunci când ajutorarea se face prin bună înțelegere de toți.

2) Acest fapt e de mare însemnătate. Una e când mergem noi să ceară un împrumut și alta e când Ion a mai avut grijă să și ia în ortăcie și pe Stan, Bran și Gheorghie ca la oaltă — parcă într'un singur glas — să și spună păsul. Trebuie să-i ascuți: Unul mai întotdeauna n'are crezare; mai mulți, pe drept înțășișează o stare bună sau rea a tuturor și nici decât nemulțumirea sau ghiftuirea unora.

3) O obște alcătuită din 2—3 inși, bate la ochi (că te întrebi: alții dece nu s'au înscris în ea?) și și se pare și cu drept cuvânt că nu prea miroase a obște ci mai adevărat o asociație de interes nu-mă a cătorva, care, urmărrește mai întâi ridicarea la mai bună stare a celor înscrisi în asociațiune. Că de vor mai rămâne firimituri se vor da și celorlalți de prin prejur...

În acest caz, toată truda și gândul nostru scade și nu mai rugăm pe nimeni să și mai piardă din timpul prețios în a ne urmări rândurile ce scriem.

4) Câți mai mulți, cu atât mai bine. Unul, nu poate tăia o pădure și nici un trunchiul măcar «cât mai mulți» dărâmă munții... Răsboalele noastre, în deosebi 1916—18 e cea mai bună încredințare când cot la cot românașii, au știut să implănte lângă Tisa și pe Nistru hotarele țăriișoarei lor. Un sfat: munca să fie de-opotrivă, căci dacă toți vom fi domni... — nici un gând de semeție față de semenii și în deosebi cei cu lenea să și amintească în treburile ce le au că: D-zeu fiecăru i a sortit în viață norocul dar nu i-a pus nimănu în palmă — chibzuială în tot ce se face ci, nici arvunită coada vulpii din pădure!..

1) Că fiecare părtaș al obștei va aduce: capitală sufletească și material e o sfântă datorie; ca să mesteci, întâi trebuie

Cugetări

Nu-i rușine pentru omul cum se cade, să ajungă lucrător de rând.

Fără credință se usucă inima omului, ca și o floare la ger.

Arta sublimă e expresia înțelegerii omenești, în fața fapturii-lor Domnului.

John Ruskin
(1819—1900)

să pui la masă, apoi să dămici și... Oaspete — la cina altora merge odată, de două ori dar nu o viață întreagă. Ce credem noi prin Capitală Sufletească? Nu vă speriați: Fiecare om din sat, atunci când e hotărât să se înscrie în obște, să aibă grijă să lase ne băut paharul cu vin în crăsmă, deci să n'aibă fâină, și să uite cu adevărat — băta, acasă! Acesta este cel dintâi lucru. Pe urmă: Luminat în suflet și în minte, când va fi de ales cel ce ocărmește obștea să nu facă întocmai ca la alegeri: neamurile fruntea, ci să chibzuască bine și să aleagă omul (sau oamenii) pe cari îi crede el de bine că își poți pune în ei nu numai încrederea ci și a-verea ta. Aleșii, trebuie să fie cei mai pricepuți cei mai de stoinici cei mai cinștii apol, când în adunările obștei se va lua vre-o hotărâre să nu stea împotriva numai așa că are el «ambiiție de român», ci la oaltă cu toți să fie gata de lucru. Să nu se dea deoparte când i se cere partea lui de muncă și nici să se lase pe tânălași. Atunci boii nu mai trag și carul scârțâie!

2) Capitală Material. Cum învoiala e ca toți să și împeune avutul dând drept obștei să lucreze cu el (cu avutul) și pe temeiul lui (al avutului) Ion al Cârnei să și se pue proțap de-acurmezșul. Nu numai că își strică lui ci și celorlalți și i o zicală veche: pentru un rac credem că nu e bine ca toată lumea să înceapă să meargă de-a 'n dăratele!..

Obștea, care va avea la îndemână nu numai «membri» înscrisi cari sunt în «creștanță cu cotizațiile», ci pământ, pământ de muncă — va putea oricând să facă față sărăciei ce și scoate colții mai avari în anii aceștia.

Da! Obștea înlocuind Statul va întemeia felurile înfrățiri și așezăminte.

1) O Bancă pentru mici depuneri (începând chiar de la 1 leu) Cine rade? În Cehoslovacia, sunt asemenea bănci, va da împrumutul cu dobândă mică.

2) O Înfrățire negustorească (de cumpărări și vânzări) ținând la:

— cîștigare de pământ arator;
— unelte de lucrat câmpul;
— îngrășăminte chimice (gunoi);
— vite de prăsilă, tauri;

la:
— «arvunirea» bucatelor de pe câmp — vânzarea lor în cantități mari;
— prelucrarea tuturor produselor din sat;
— o cărciumă (să n'aibă meșlic).

— o prăvălie cu mărunțșuri (nu preț de speculă);

2) O Casă Națională (cu: muzeu, sală de jocuri, librărie, bibliotecă, raft cu medicamente, oada de izolare (pt. boli molișpitoare), bae s. c.l. Gândul tuturor se va îndrepta și va nizi cu înverșunare înspre tot ce e bun și de folos satului. Cetitorii să ne ierte dacă în numărul viitor vom cerca să lămurim pe larg rostul unei Bănci Sătești nu cum se află cele mai multe acum, ci așa cum credem noi că ar trebui să se înființeze cel puțin de aci încolo.

CESAR PRUTEANU.

*) Viitorul sat Românesc.

PĂGINA LITERARĂ

Vameșul și Fariseul

Iată cum doi oameni stau înaintea lui Dumnezeu și se roagă. Iată că din cele mai ascunse cute ale vieții lor nimic nu rămâne de ast dată nelimitat de pătrunderea a tot puternicului Stăpân, înaintea căruia acești doi oameni, unul Vameș, altul Fariseu stau fiecare, fără a-și putea ascunde slăbiciunea în cece privește pe cel dintâi, iar celălalt valoarea curată a virtuților lui.

Trufia și îndrăzneala sunt elementele constitutive ale sufletului Fariseului, pe care judecându-l lumea după felul său de viață, nimeni nu credea că sub lustrul prefăcut al vorbelor și faptelor lui, se ascunde un suflet sterc. Acest suflet al fariseului stă în toată micimea și goliciunea lui alături de umilința și smerenia Vameșului, în care judecându-l aceiași lume, după felul cum își făcea fiecare rugăciunea în fața Domnului, iată că Iisus care-i dă pilda în sfânta Evanghelie caracterizează pe Fariseu astfel:

Mai îndreptat s'a dus Vameșul cu sufletul plin de umilință. Ia casa sa, decât mândrul Fariseu.

Să ne scoborâm o clipă în sufletul nostru și să l cerțăm amănunțit, întredându-ne apoi cu sinceritate, ce credem noi, despre noi înșine? Răspunsul trebuie să fie sincer și acest răspuns nu poate fi altul decât, că ne iubim mult pe noi înșine, decât pe aproapele nostru, că interesul nostru îl punem mai presus de al altuia, că ne credem mai grozavi decât aproapele nostru, că în sfârșit, în goliciunea și stăpânirea sufletului nostru, nu credem că altul să fie mai frumos de cât noi. Așa se arată în lumea noastră de astăzi, ca și în lumea depe vremea lui Iisus, mândria și trufia omenească.

Omul în special al timpurilor de astăzi este stăpânit de această hidră de mii de capete, care roade sufletul cum roade roșia fierul. Să privim în lumea oamenilor noștri de astăzi și vom vedea cum cel stăpânit de mândrie ci de iubire de sine, pentru șă să și ajungă pl-nurile și scopul mării, se țărăce ca un șarpe înaintea dușmanilor săi, lovind ca Brutus în binefăcătorii lui de ieri. Vedem că cel orbit de mândrie și de iubirea de sine, de Hristos se leapădă, țără și-o vinde, onoarea și-o calcă în picioare.

Fariseul mândru, se apropie de Dumnezeu, se roagă băntându-se cu pumnii în piept și mulțumește pentru binefacerile sale. Stăpânit de mândrie, Fariseul se ridică cu dela sine putere mai sus decât Vameșul care sta lângă el. Se credea mai bun mai drept și mai mare, satisfă-

cându-și astfel vanitatea sa goală! Pentru această satisfacție și pentru aceasta îi mulțumește el lui Dumnezeu! Să ne întrebăm dacă aceasta poate să fie o rugăciune adevărată?! Nu! Căci cuvintele lui isvorăsc dintr'o inimă mândră și fățarnică și nici de cum nu sunt șopotul curat al unui suflet plin de umilință, ca cel al vameșului. Înțelepții timpurilor aveau un drept mare față de mândria omenească. Solomon spune: «Omul mândru, este urțenia lui Dumnezeu». Iar Iisus Sirah zice: «Inceputul oricărui păcat, este mândria» Mântuitorul în chipul cel mai strălucit ne arată cât de urât este cel mândru înaintea lui Dumnezeu, rostind cu această ocazie și pedeapsa mândriei».

«Tot cel ce se înalță se va smeri». Și adevărat este. Dacă cercetăm paginile nepentoare ale istoriei vom afla că în multe cazuri mândria a fost cauza răznilor de sânge și mării de lacrimi ce s'au vărsat în cursul veacurilor trecute. Poporul Roman din vechime nu s'a prabușit decât din cauza mândriei îngâmfării care zăcea în sufletul poporului.

Se spune că mândrul rege al Persiei, Artaxerxese, pornise cu o armată de un milion și jumătate contra grecilor. La Hespant, vroind ca să-și vadă mulțimea de soldați, a dat ordin ca să-i construiască un turn înalt, unde înconjurat de generali și de curtenii lui s'au urcat în vârful turnului, să privească peste marea de capete înarmată. Privind se meș peste oștre, dodată în trecut prin minte, că din în treaga lui oștre în decurs de o sută de ani nici un om nu va mai viețui.

Sub influența acestui adevăr mult graitor, mândrul rege, cu lacrimi în ochi își marturisi micimea și umilința lui în fața Atotputernicului și veșnicului Dumnezeu. Vezi că trebuie să ne plecăm capul în fața lui Dumnezeu și prin smerenia noastră să nu facem altceva decât să ne readucem la adevărata și reala noastră valoare. Mândriilor, Dumnezeu le stă împotriva. Cel mândru nu poate să stăpânească nimic în lumea aceasta, fiindcă el în îngâmfarea lui uită pe Dumnezeu și se crede mai presus de orice. O! frate Creștine, în vremea noastră de astăzi, mulți farisei mai sunt care se bat cu pumnii în piept, că ei fac că ei dreg, că postescă dau daidie, că ajută etc. și puțin vameși care stau smeriți cu mâinele la piept și cu capul plecat spunând «Doamne, milostiv fii mie păcătosul».

Pr. Dem. Hiescu

Tristete

Ion Constantinescu-Stejar.

*Cerul, până de mătase
Stelele par flori de soc,
Luna în adâncuri coase
Vrâjii și taine cu noroc.*

*Gânduri sfinte se anină
Între crengi de liliac,
Clopotele bat de cină
Chipul nopții—adoarme 'n lac.*

*Poarta gândului se frânge
De povara atâtor munci,
Apa vieții toarnă sânge
Ca 'ntr'o cupă, peste lunci.*

I A R N A

*Afară-i iarnă... fulgii cad
Jucându-se în aer;
Zăpada și deapăn' albul caer
Și amorțit-i apa 'n vad.*

*Sub streșină al iernil ger
Anină furțuri lungi de ghiață
Și fetelor le scoate 'n față
Bujori, ce sărutare cer.*

*Așează săniile grăbite
Prin proaspătă zăpadă — drumuri,
Din coșurile 'nzăpezite
Se urcă leșele fumuri.*

*Și văutur printre goale ramuri,
Prohodu l cântă'n mil de toane,
Iar gerul — chipuri și icoane,
Picează iscusit pe geamuri.*

A. Luțcan

FOLKLOR

Cântec popular

Din colecția «Cântec din Popor» de I. Niculescu Vătășoiu

Foaie verde mărarine,
Spune mi măicuță, spune,
De mai am noroc pe lume?
— Eu ți-am spus și-ți voi mai spune

Că tu n'ai noroc pe lume,
Că norocul ce l'ai avut
Te a pus dracu l'ai vândut.
Foaie verde mărotat,
M'a cerut bă-ți din sat,
Și maicuța nu m'a dat;
Mi a venit un crai din lume
Nevăzută, necunoscut
Și măicuți i-a plăcut.
Pe loc m'a și logodit,
Vânt după el mi a făcut.
A trecut trei luni de zile
Venii maica pe la mine
Să vază de trăesc bine.

Eu de frică, de rușine
I-am spus: maică trăesc bine.
Trăesc bine, trăesc rău,
Știe numai Dumnezeu l.
A trecut un an de zile
Și-a intrat o boală în mine:
Pe la doctori m'a cătat
Și leacul nu mi l-a aflat!
Leacul meu mi l'am găsit:
La mânășire — într'un mormânt,
Să pun mână peste mână
Să mă fac neagră țărănă!

Foaie verde solzi de pește
Trage bobii și ghicește
Omule ce te 'mbătrânește?
Codrul de ce 'ngălbenește?
— Omul de inimă rea,
Intră'n cărucimă și bea,
Ese-afară cade în șanț
Amărat și fără-un slant' (ban)
Merve acasă să se culce
Iar nevasta-l încușe
Și îl bate și-l lovește
El s'aracu nu grăește
Numai șade și primește...
Foaie verde măr mustos
Rău e frate omul prost!
Omul prost, vai s'aracul!
Merg te 'napoi ca racul
De rade de el tot satul.

(Cules din Com. Răchita-Dolj
pe C. Budără funcționar Sinaia

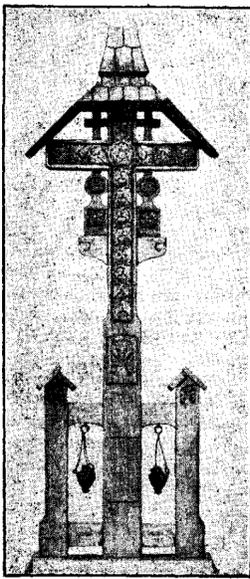
Rondel „La ghicit”

*Iubirea, toamna și visarea
M'au prins în vraja lor târzie.
Ce vor? La cripta mea pustie
Au poposit și vor intrarea.*

*Deși mocnita plânge zarea
Eterna tristă melodie,
Iubirea, toamna și visarea
M'au prins în vraja lor târzie.*

*Șoptiți în fronzelor cântarea
Fermecătoarei triloghie,
Să mă 'mbat de armonie
Și să-mi oprească răsufarea,
Iubirea, toamna și visarea.*

Șt. Păun — Rovine

Troita (I. Gheorghită)

Zile de iarnă

*Ninsorea 'n păcuri dese
Coboară pe pământ
Și'n noaptea neagră și țese
Frumosul ei vestmânt.*

*Argintu i se distramă
În fire mi și mil,
Cernând ca pe-o năframă
Mici fluturi argintii.*

*Ușoară, pe vâlcele,
S'asează pe tăcute
Ca gândurile mele
Pe cîi necunoscute.*

Emilia R. Popescu

O foale se scoate cu multe
greutăți. Cheltuielile sunt așa
de mari în timpul de față,
făcând fără ajutorul abonatului
foaia este adesea între viață
și moarte. De aceea rugăm
serios pe toți abonații și
sprijinitorii acestei foi, cari
sunt în urmă cu plata abo-
namentelor, să ne trimeată
suma și rămasă, căci nu
mai așa foaia aceasta va
putea duce mai departe
făclia culturii în rândurile
largi ale neamului.

Amurgul serii de iarnă se lasă peste satul Palancii ca o manta neagră. Fulgii cad din slăvi lin, acoperind dealurile și văile, care odinioară răsunau de chioțele flăcăilor. La marginea satului cumpăna fântanei scârțâie de greutatea găleții. Luminile se întrezăresc printre geamurile aburite, ca niște scântei care și licăre cele din urmă raze de foc. Acum trece ceata de flăcăi și fete, chiuind de parcă s'a aprins satul. Cântă unii, alții aleargă după fete, alții vorbesc d'ale tinereții. Lixandru îi trage din flaut și ceilalți după el cântă:

Foaie verde bob năut,
Leaño tu n'ai priceput,
Că eu te iubesc de mult...
Ajung. Căinii lui Nea Ion sar
ca lupi la poartă, Flăcăii cu cio-
megele merg printre ei apărând
fetele. Se reped una'n alta, sau
una 'ntrun flăcău care-i este
mai drag, acum gasind moment
ca să-l ia de braț.—Gospodarul
Ion iese cu prăjina să apere flă-
căii de câini.

—Gata maică Ancuța, gata
ghicitul?

—Gata maică, gata, de când
vă așteptam. Băba Ancuța se
scoala de pe vatra, apucându-se
cu mâinile de corlata, spinarea a-
plecată de bătrânețe se aude
troșind.

—Hai maică, să viu să vă
tălcuiesc norocul, ca până la anul
nu știu om mai fi n'om mai fi.
De, e mult până atunci.
Flăcăii se dau la oparte făcând
loc babilii.

Cum se așează lângă masa unde
sunt așezate strachinile cu gură'n
jos, astupând cele pomente, flă-
căii și fetele ies afară din cameră,
apoi unul câte unul intră pe
rând la ghicit. Înăuntru cine intră
ridică una din strachini. Ce se gă-
sește sub ea, baba numai decât
incepe să tălmăcească:

Ionită a ridicat strachina și
sub ea a găsit oglinda:
Baba începu:
«Apoi dragul mamei, ursita ții
este așa... o să iei o nevastă care
toată ziua o să se maimățrească
'n oglindă, frumoasă ca'n povești,
dar gunoii o să stea nesărut
după așa, războiul o să se 'nve-
chească în pod, iar mătăluța o
să alergi și zi și noapte după
ale gurii...»

Intră Lența — se uită la toate
strachinile, nu știe pe care să
pună mâna. Însfârșit o ridică și
sub la «cărunele»—răsete...

—«Apoi fata mamei — ursitul
ții este un țigan, croitor de fer'
de meserie, negru ca cărbunele
vetia ta ca un bujor o să ți o
petreci suflând la foale și băntând
cu ciocanul...»

Flăcăii și fetele care și-au fă-
cut datoria, rămân cu baba înă-
untru, ceilalți rămân afară până

le vine rândul. Cei din năuntru
răd pe socoteala celui care ridică
strachina, văzându-i norocul.

Unul după altul intră flăcăii
și fetele și baba lăcuște înă-
inte: Dacă ridică strachina și a
găsit bulgare de pământ, ursitul
va fi bogat — adică va avea
pământ mult, dacă va nemeri
inelul — apoi ursita va fi sub-
țirică, trasă prin inel, și frumoasă,
dar fără avere, și așa mai de-
parte, baba tăluște la fiecare.
Fata gazdei aranjează lucrurile pe
masă, lăcrașta este astupată ca
să nu vadă cei de afară. Dincolo
în aia cameră Nea Ion cu câțiva
părinți de ai fetelor, care au
venit mai pe urmă, se cinstesc,
norocind de sănătate și bucurie,
părjolin și câte o fripturică, adu-
să de gospodina casei. După ce
termină cu ghicitul, baba Ancuța
trece în vatra locului. Aci vatra
este arsă bine, și baba trage cu
vatraiul spuza de pe cărămizi.

Fetele care au venit, cu păr
din coama porcului, arunca câte
un fir. Dacă firul se încovrigă
repede, baba îi spune că o să se
marite repede, dacă nu se în-
covrigă, apoi o să mai aștepte
măritișul. În timpul acesta
flăcăii întind hora 'n curte.
Fetele se prind lângă alesul inimii
lor. Lixandru cântă din flaut,
sărba, brăulețul, chindia balta,
trecearea podului, Romanul, ca-
labreaza, șuleandra etc. și
jucă flăcăii și fetele chiuind în
miez de noapte la ghicit, petre-
când clipele pline de farmec ale
tinereții...

De sus ninge mereu. Căinii latră
sperați de chiuiturile flăcăilor și
de cântecele fetelor.

În mijlocul nopții hora se
sparge, lundăca a doua zi flăcăii
și fetele cu câte o lumânărică
în mână trebuie să se ducă la
biserică să-i boteze taica parinte.
Fetele cum ajung acasă, mai întâi
merg la gardul cu parmaci; aci
închid ochii și numără unu, doi,
trei... până la zece, pe cel al ze-
celea îl leagă cu un fir roșu,
apoi merg la cotețul porcilor, aci
da cu piciorul drept în porc.
Dacă porcul se scoală numaide-
cât, fata se va marita repede.
Dimineața când se scoală se du-
ce mai întâi la gard să vadă
cum este parul; adică este cocoaș
apoi și ursitul va fi tot cocoaș
dacă va fi cu coaja pe el, apoi
ursitul va fi bogat, dacă va fi no-
duros, va fi bolnav, dacă va fi
lăsat va fi și ursitul, dacă va fi
scund și ursitul va fi scund și
fata își vede urșitoarea așa cum
îi spun aceste obiceiuri.

După spargerea ghicitului flă-
căii și fetele până acasă cântă
și chiuiesc de ridică satul în nori.
Lixandru, cu oia la inimă îi zice
mereu, când o doină, când una
saltată. Mergă până în capul
satului la ciușmeana lui Mircea
Ciobanu, de aci el trebuie să
mai meargă vreo 3—400 de pași
până la conacul lui dintre văl-
cele. Pe părțile începu cântecul
lui drag, pe care-l cânta adeseo-
ri la țică, pe deal sarbatoarea
cu oile...

Verde, verde trei oglici,
Mândra mea nu-i de pe aici.
Mândra mea-i la Severin,
Toarce luiorul de in.

Și iar verde trei smicele,
De dorul mândruții mele,
Ziua noaptea trec plângând
Parcă n'as fi pe pământ.

În urmă răsună vâlceaua, iar
vecinii lui depe prispă ascultând
și spun între ei:

„Lixandru vine dela ghicit».

Dom. I. Palanca

„Cultul Patriei”

și greșelile politice ale guvernelor

Am auzit oameni serioși, dar
sceptici, ca noi? facem acțiune
de proslăvire reciprocă, sau po-
litică, ba chiar politică de
«scoală tu să șed eu».

Noi nu facem nici auto laude,
nici discursuri de admirație re-
ciprocă. Nu facem politică mili-
tantă de partid, ci politică na-
țională; ca-i, sub orice formă,
cât de blajină și de inactivă,
te-ai interesa de afacerile publice
și de bunul mers al țării tale,
tot un fel de politică se chiamă.
Și un mercenar din alte timpuri,
după un lung serviciu de luptă-
tor într'o țară, stabilindu-se dea-
binelea, se interesa cu dragoste
de bunul mers al țării ad-pive,
pastrând totuși dragostea și le-
găturile cu țara de origină, cu

un simț de demnitate aprecia-
bilă.

Era un început de politică cu-
minte.

Puți fi și indiferent?
Poate că da; dacă ești vreun
vișos abutisat.

Dar autoritatea Statului îți
strigă: politică ori te țai! fiindcă
țării prin încrederea Coroanei,
ca și matorătorul de stradă să facă
politică, fără a-l învăța mai în-
tă ce e aia.

Noi ne stimăm reciproc fără a
ne adula, fiindcă nu trebuie să
fie printre noi niciunul care să
nu merite stimă. Ne respectăm,
dar ne îndemnăm mereu către
ad-vărata acțiune care incumbă
«Cultului P-triei».

Suntem prieteni cu toți acei

cari lucrează pentru binele țării
și al întregului neam românesc,
dar ne declarăm dușmani hotă-
râți ai acelora cari pun mai
presus interesele lor personale
sau de gașă. Ajutăm toate cla-
sele sociale în armonie și toate
breslele pentru propășirea lor în
interesul general al țării și ne
opunem cu toată barbația nea-
mului românesc contra oricărei
acțiuni dăunătoare ei. Noi nu
criticăm petele ce le are soarele
și cari nu l' întuneacă, dar cunoa-
ștem morburile și vieții noastre
politice și sociale și le dăm re-
țete.

Ajutăm guvernele fără să ne
roage, oricari ar fi ele la cărma
țării prin încrederea Coroanei,
căci, în sufletul nostru, stă scris:
„Patrie, Drapel și R-ge». Ținem
să nu le lăsam să facă greșeli
irreparabile, greșeli ce le-ar face,
împinsă de acțiuni subversive,
de cu ise, cari le forțează mâna
și le înșeală cu deplină conștiință
și cu calcule din vreme făcute

de către un factor pacoste. Fie-
care guvern poate avea câte o
pacoste, după cum poate avea
și câte o mascotă?, spre a
profita apoi direct pescuind în
apă turbure.

Să arăt întâia greșală, după
mine capitală, ce au făcut-o
toate guvernele cari s'au perin-
dat dela război încoace, și de
liberal, și cel averscan și cel
care... sau în timpul căruia tram-
viele circulau ziua 'n amiaza
mare cu stegulețe roșii, de a
trebuit să se adune, să se mature
și să se spele cu multă apă pa-
vajul din preajma Teatrului Na-
țional până în strada Câmpineanu
de sburături de creer omenesc?).
Și sunt multe greșeli ce s'au
facut de la unire până acum, le
voi arăta pe rând mai târziu.
Le-am înregistrat, cu toate că
eram ofițer activ și le-am pă-
strat pentru mai târziu, cu toate
observațiile convenite. Am făcut
politică?..

Dar să arăt greșala capitală,
cum am spus mai sus.

S'au trimes în provinciile unite,
În Ardeal, Bucovina și Basarabia
(treb ia să se trimită din ve-
chiul Regat, spre a se generaliza
noie metropolei, pentru buna
uniilic-re, dar, și aici e greșeala),
s'au trimes, tot așa cum s'a fă-
cut acum 50 ani în Dobrogea,
funcționari, profesori, agenți de
siguranță, distribuitori ai drep-
ți și chiar militari, din acei cari
erau deochiați politicește, ori
aveau vreo vină oarecare, con-
siderându-se aceasta ca un
exil; mai toți erau Ovidii. Să nu
fiu acuzat că sunt prea jignitor,
dar nu s'au ales oameni, nu i a
dascălit nimeni, nu i a instruit
nimeni asupra mărețului rol de
prime rândunele trimise în pri-
măvara unitii. O singură excep-
ție a făcut un ministru de răs-
boi, care a tipărit și a semnat
o mică broșurică cu instrucțiuni
pentru ofițerii și militarii în ge-
nere, trimise în nouă provincii.
Instrucțiuni sublime, pline de
învățăminte și îndemnuri patrio-

tice, și pline de nobleță. Mai
târziu, când acesl ministru de
război a devenit ministru de
interne (nu zic mai mult) m'am
dus la el în audiență, cu colo-
nelul Păun, ofițer activ, m'am
dus în uniformă, cu acea cărti-
ciică sfântă, i-am dat-o cu rugă-
mintea sfântă să nu mi-o piardă,
și am obținut cuvântul de onoa-
re că mi-o va restitui. L'am ru-
gat s'o restituie generalizând-o,
peu orice element trimes
în țările unite, dela agent de
poliție până la magistrat pre-
fect.

Era într'o Sămbătă dimineața.
A chemat pe Secretarul general
al Ministerului, nu pe șeful de
cabinet cum fac alții, și a reco-
mandat o aceslui înalt funcționar,
foarte de aproape rudă cu mi-
nistrul, i-a recomandat, în fața
mea, s'o citească Duminică, și
Luni de dimineața s'o dea la
tipar, generalizată cum l-am ru-
gat eu și mi-a precizat Ministrul
peste câteva zile să revin pentru

a relua odorul scump de cărti-
ciică. Dar noua ediție revăzută
și adăugită n'am mai văzut-o.
Cu această neisprăvită excepție
s'au trimes și din acei ce n'au
avut în sufletul lor acel cult al
Patriei, acesl sentiment altruist, a-
ceea pregătire sufletească de a
arunca o sămânță bună, de a
pune toată inima și tot creierul
întru cultivarea ei, într'un pă-
mânt atât de bun, dar găunoșat
de toate verminele, cum e pă-
mântul Ardealului și mai ales al
Basarabiei.

Și această greșală capitală a
tuturor guvernelor a dat prilej
și răgaz pescuitorilor în apă
turbure și celor plății de Mos-
cova sau Buda-Pesta să lucreze
ca să dăinuască acea stare de
spirit separatistă, provincialistă,
într'un termen mai blajin, de a
forța mâna guvernelor pentru a
da autonomie provinciilor. Și-am
zis să dăinuască acea stare de
spirit. Ei bine, am zis așa, ca să
mă rectific imediat, căci nu a

Politica la sat

Un dar de Crăciun

Un glas din fundul satelor

Afară de multe rele de care suferă satul mai vine peste acestea făcându-le vârf «politica», bato-vina de politică s'o bată, că decând a intrat ea în sate, nu mai e mălai îndestul, certurile se înmulțesc, vrajba se întinde și bietul sat merge tot spre răpâl...

Sămânța aceasta ne-binevenită, a înrăutățit raporturile de prietenie între conlocuitorii. Taberile politice la sate sunt definite... și se nrăesc unele în trele ele ca și când, una ar fi Tătarii iar cealaltă Hunii. Nici în plug nu mai bagă doi inși, dacă n'ar fi deaceaș culoare politică!

Se urâsc de moarte, se răzună atunci când momentul pentru unii este favorabil și nu vor a ține seamă de tot ce ne leagă ca, fii ai aceluiaș părinte și moștenitori ai aceluiaș pământ. Alegerile pentru primării, bănci, comitete școlare, parohiale sunt mijloc... de înăsprire a raporturilor între cetățenii mijloc de provocări de scandaluri și nu rare ori se întâmplă bătăi până la sânge. Acesta este aspectul politic la sate, zilele acestea treceam pe lângă un grup de oameni ce discutau

cu aprindere chestiunea la ordinea zilei «Alegerile». În mijlocul lor un cetățean cu strae rupte... trăgând fumuri dintr'o țigară răscuită în jurnal... sta cu capul în jos... supunându-se învinuirilor ce i se aduceau «Dacă erai țărănist nu erai și anul acesta pândar! De! ce să-ți facem; dute la liberali să te pue pândar!»...

Lată unde au ajuns sătenii cu politica și nu se știe unde vor ajunge! De fapt ei nu sunt de vină, vina este a celor care le dau mai mult decât pot să ducă.

Politica n'a fost pentru sat... decât Zeița Vrajmășiei... care face ca satele noastre să devină ruine. Școala se dărapă, sf. Biserica crapă, primăria se strică, podul se rupe și toate așezămintele pas cu pas se distrug, nimeni negândind la îmbunătățirea lor, căci niciodată nu se mai pot strânge frații mână lângă mână, politica desfășurându-i în cetee... Politica este de datoria celor de sus să lase domol pe bietul cetățean neștiutor, să nu-i mai invenizeze sufletul, singurul care i-a mai rămas poate nepătat.

Ioan M. Florescu

Sărbătoarea slăntă a Crăciunului, prăznuirea Sf. Sărbători cari ne amintesc Nașterea și Botezul Domnului nostru Iisus-Hristos ne îndeamnă să ne reculegem cu piositate sufletescă și să ne rugăm, cu mai multă căldură și cu mai multă credință, lui Dumnezeu, mulțumindu-l pentru binefacerile revărsate cu prisosință asupra lumii și-a neamului nostru românesc. În aceste zile de liniște sufletescă și de meditație religioasă ne gândim, mai mult ca ori când, că biserica noastră ortodoxă nu s'a bucurat de dragostea anumitei prese românești. Ziarele de stanga au scobit, cât au putut însemnarea zilelor de sărbătoare rațională-bisericească, sărbătorită cu multă însuflețire de către Biserica noastră ortodoxă.

Așa bunăoară, almanahul ziarelor «Dimeinea și A'evărul», pe anul 1930 pomenește în treacăt la «nota zilnică» numai despre entuziasma sărbătoare dela Arad, unde în luna Octombrie 1929 s'a prăznuit împlinirea unui centenar dela înscăunarea primului episcop român-arădan, Dar luminății gazetari n'au scris nimic în acest almanah despre congresul misionarilor-ortodoxi ținut la Chișinău, despre marelui congres național bisericesc-ortodox ținut la București în luna Noembrie 1929, când s'au desbătut foarte multe chestiuni însemnate ce privesc prestigiul și drepturile Bisericii ortodoxe, și nici barem despre împlinirea a douăzeci de ani, dela înscăunarea ca episcop la Caransebeș a I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea.

Citească cineva acest almanah și va cunoaște că unii gazetari au scris în almanahul lor despre fel de fel de năzbâtii omenești, despre concursurile de frumusețe prezidate de d. Vaida-Voevod, etc., etc., dar despre clipele însemnate din viața Bisericii noastre naționale nu s'au încumetat să amintească. Asta înseamnă că gazetarii de extrema stângă sunt foarte stângaci în materie de dragoste față de Neam și respect față de Biserica noastră națională a neamului românesc. Când a prins prilejul de a zărnicuina temeiul credinței și organizației noastre religioase, marelui gazetar stângaci a căutat să înspăimânte lumea cu fel de fel de știri umflate; așa cum s'a întâmplat la sărbătorirea Sf. Paști din 1929. Înțeleg acum credincioșii noștri gândurile unor astfel de gazetari?... Străinii de neam și de credință ne-au adus mult rău, în totdeauna, «Inșă, sărbătorile slinte ale Nașterii Domnului, care presară pacea între noi, ne îndeamnă să iertăm celor ce nu știu ce fac și ne învață să stăm trezi și pregătiți la datorie. Această ertare este darul nostru românesc pe care l'am făcut întodeauna și pe care-l facem, conștienți că stăm pe temeiul credinței intrupării Fiului lui Dumnezeu care a venit în lume pentru pacea și mântuirea lumii, la «plinirea vremii».

În aceste zile de reculegere sufletescă, cine nu-și aduce aminte de zilele încercărilor grele din viața poporului român? Cine nu știe că vremile de furtună au trecut prin răbdarea, suferința și seninătatea noastră? Azi

când în casele creștinilor se revărsă darurile binecuvântărilor Cerești, ne gândim la un dar însemnat dela 1864, venit din partea Împăratului din Viena, pentru ortodocșii din Ardeal. Istoria scrie că Mitropolitul Ardealului, Andrei Baron de Șaguna, în vremea revoluției dela 1848, când sângele a curs gărlă din trupurile românilor, a fost împotriva ungarilor cari uneltau împotriva Împăratului Austriei. Acest devotament față de coroană a fost plătit cu foarte mult preț de sânge românesc. Totuși, frații uniți dela Blaj învață no-rodul—spre ură frățească și confesională—că Mitropolitul Șaguna a trădat cauza lui Avram Iancu.

Mai mare batjocoră nu se poate! Căpetenia ungarilor a spus pe vmuiri că pe Iancu îl voiu ierta, dar pe Șaguna nicio dată.

Acesta este adevărul: «Șaguna a fost sulletul naționalilor dela 1848, despre care a vorbit așa de înalțător Barbuțiu pe Câmpia Libertății și despre care vorbesc cu patimă uniții, adică frații noștri din strana stângă» Șaguna a povățuit pe păstoriții săi să nu se alature de răscola ungarilor împotriva Împăratului, pentru care povățuie dreață, Împăratul i-a dat titlul de Baron și îl înliință vechea Mitropolie ortodoxă, desființată prin unirea dela 1701, «dându-i astel lui Șaguna, Mitropolia, ca dar de Crăciun la 1864».

Acest dar a fost o mare binefacere pentru Românii ortodoxi din Ardeal. Degetul lui Dumnezeu a condus soarta neamului românesc. Tot de Crăciun, acum douăzeci de ani, în 1910, Dumnezeu a adus ortodoxilor din Ardeal, ca dar de Crăciun, pe I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea de la așezat în scaunul episcopatului din Caransebeș. Atunci, în zile de Crăciun, I. P. S. Patriarh Miron, ca episcop de Caransebeș—sub vegherea ochilor iscoditori și dușmănoși ai ungarilor—primea și binecuvânta pe colindătorii români, «cu ochii înlăcrămăți în nădejdea unei desrobiri naționale». Astăzi, de Sf. Sărbători, fostul episcop de Caransebeș, I. P. S. și Prea Fericitul Patriarh și Regent Miron Cristea, la patriarhia română, binecuvîntează cu lacrimi de bucurie obiceiurile tradiționale

ale poporului român, care se deslășoară sub paza liniștită a Cerului și a Țării, într'o vreme de desrobire națională. Lipiți adânc sufleteste de I. P. S. și Prea Fericitul Patriarh și Regent Dr. Miron Cristea, «care reprezintă principiul de autoritate supremă în viața constituțională a Bisericii ortodoxe și a Statului Român, îi dorim să trăiască ani mulți și fericiți, împărțându-se de toate binefacerile lui Dumnezeu, spre îndelungă bucurie a neamului drept credincios». Noi dorim, ca după cum cei Trei Crai dela răsărit, cari—la plinirea vremii și călăuziți de steaua cerului—s'au închinat cu daruri Domnului nostru Iisus Hristos, aliat în ieslea dela Betleem, acum douăzeci de veacuri, tot așa și cei Trei Crai răsăriteni, aflați în fruntea tresturilor Țării românești, «să-și verse prețioasele daruri sufletesti la picioarele Tronului și a Țării, până la «plinirea vremii», spre liniștea deplină și spre însănătoșirea morală și materială a neamului nostru, care în zilele slinte ale Crăciunului își scaldă sufletul în razele de viață, de pace și de simțire religioasă aduse de Mântuitorul nostru Iisus-Hristos, care a arătat credincioșilor și necredincioșilor că «Mare este Taina creștinătății: Dumnezeu S'a arătat în Trup», în vremea când, lumea insetează după o primenire morală, când ingerii slavoslovesc în Ceruri și când pământul primește porunca de «pace și bună voie între oameni».

Dela Șaguna la Prea fericitul Miron Cristea, ca și dela Nașterea Domnului până azi, poporul drept credincios s'a închinat, cutremurându-se, în fața Tainei lui Dumnezeu și s'a rugat pentru fericirea conducătorilor lui pământeni. Așa facem și noi, caci alt dar nu putem face decât să ne plecăm împreună cu sulletul heamului în fața lui Dumnezeu și să ne rugăm pentru fericirea conducătorilor noștri și a Țării, în aceste zile de reculegere sufletescă și de meditație religioasă.

N. C. Munteanu—Muntmar

Din cauză că acest articol nu ne-a sosit la timp ci a întârzieri în acest număr crezând că va avea acelaș elect ca și atunci când trebuia.

N. R.

Cinematograful în slujba culturii

E o sfântă datorie ca prin toate părțile și prin toate mijloacele cultura să intre prin satele noastre.

Inșă nu este de ajuns numai a le vorbi căci, unul doarme, altul cască, ci și a-i face ca să se simtă atrași, din care pricină s'a născocit aparate mijlocitoare și ușor ducătoare către scopul urmărit. Astfel găsim: Pathephone Gramofoane, cinematograful și'n cele din urmă ne găsim în fața celui mai minunat aparat: radio. În seara zilei de 10 Ianuarie a. c. am avut fericirea a fi printre cei de față în a s-cultura o conferință însoțită proiecțiuni luminoase, între sătenii unei comune.

Conferențiarul o persoană demnă de laudă după ce a strâpns prin cuvinte potrivite patimile omenești, făcând parcă pentru un moment liberă intrarea în sufletul ascultătorilor, strecoară în inimă «viața lui Iisus».

Un film al cărui înțeles mulți îl știau din Evanghelia sărbătorilor mari. Și așa: În șir neîntrerupt apar toate momentele dela naștere până la înălțare, din scumpa viață a Mântuitorului. Pe unii îi impresiona felul cum își ducea Hristos crucea Sa, pe alții momentele acelea de groază pentru toți când Sfântul Său trup a fost plmuit, scuiptat și înțepat de spini și nu e mai puțin adevărat, ca atunci când apare Calvarul, locul destinat unde trebuia să fie răstignit între 2 tâlhari, cum împătămirea a cuprins fețele celor prezenți.

O Doamne, mult ai pătimit pentru noi, până ce și moartea și cu toate acestia mulți sunt care nu pricep! De data aceasta, se crede, că nu mai există între sătenii ura, clevetirea etc., ci cele trei virtuți ale credinței: nădejdea, dragostea și iubirea. ar fi început așa înfige rădăcini în noi. Așa ar fi fost dacă n'ar fi urmat imediat un alt film demoralizator. Tot ce s'a clădit cu câteva minute înainte, iată că în urmă se despart de localul renumit în strigăte puțin edificatoare și în surâsurii destul de barbare; deci cu puțină pricoseală s'a despărțit publicul numeros.

Acum se naște întrebarea: Oare din nesocoteală s'a urmat un asemenea program? Răspunsul este: «Da!» Nu s'a ținut seamă că în satele noastre ticsite de imoralități va trebui o continuă luptă împotriva și nici decum a face ca, pentru a produce răsul să strecurăm comedii și crâmpee din romane, cu gândul că acestea va omori plictiseala. În locul acestora ar fi mai potrivită o bucată de muzică sau o poezie spusă frumos și din care să tragem un învățământ oarecare cu ajutorul copiilor din școalele primare.

Sub această formă vom fi cu mult mai aproape de scopul ce-l urmărim și prin care oboseala cărturarului predicator nu va fi zadarnică. Cu puțină osteneală se poate desăvârși: Binele, frumosul adevărat.

N. Tețiu

foșt ceva vechi ca să dăinuască și azi. A fost ceva înovat azi, lucrătură nouă. Azi, înțelegând dela unire încoace, fiecărui guraliv din Basarabia i-a încolțit în creieragul lui, ideea să se creadă un viitor guvernator acolo, își simțea în tabachera lui bastonul de guvernator sau ministru, sau măcar orice, după scara gamei guralivității lui. În tot cazul, se trecea el însuși în rândul oamenilor de seamă, cari mai apoi, văzând că n'au trecere sau n'au rost și nu-i ia lumea în seamă, — s'au apucat de demagogism și au întins mâna pe la spate la arginții boșevicilor de mult mai departe de Nistru, căci mai aproape de acest rău mai sunt încă Români, deși cu sullete, în aparență rudimentare, dar, în tot cazul, curate, cred, cari așteaptă un cuvânt bun de la noi.

Trebuia să se procedeze astfel imediat după unire. Dar e în a timp a se îndrepta această gre-

șală, care discreditează țara întreagă și produce discordia între frați și între Români și minoritari.

Să se trimită funcționari, magistrați și profesori din vechiul regat în Ardeal, Bucovina și Basarabia, dar dintre cei mai distinși și fără păcate, să li se plătească indemnități pentru cei însurați, spre a-și transporta și familia, ca să formeze nucleu sociale acolo, nu să-și lase familia aici ca apoi să facă naveta în fiecare săptămână de colo până colo. Stabilindu-se cu familia acolo chiar definitiv, fiind bine indemnizați în acest scop, vom vedea în scurt timp, aceiași atmosferă senină, aceiași mentalitate binefăcătoare a înfrățirii generale. În schimb și în aceleași condiții, să se aducă aci, în vechiul regat, din Ardeal, Bucovina și Basarabia, funcționari, magistrați, preoți ortodocși, profesori chiar universitari, medici, etc. chiar și dintre minori-

tarii cei mai dărzi. Nu se va produce harababură, cum s'ar părea, ci, într'un an cel mult, s'ar netezi toate asperitățile și s'ar orienta toate buimățele. Să se aducă aci, în județele cu capitale mai mari și mai importante, chiar prefeți dintre cei mai dărzi provincialiști și dintre cei mai dărzi minoritari, chiar dintre cei ce știu abia câteva cuvinte românești și dintre cei ce au manifestat vreodată dușmănie contra țării și, de se va găsi vreun încăpățânat să refuze, să fie aduși prin toate mijloacele posibile și imposibile. Sunt sigur că vom vedea, chiar un Ungur, ori Sas, ori Rus sadea, vorbind frumosul româneste, puțin franțuzit ca noi, și botezat și schimbat, să nu-l mai recunoască cei de unde a plecat, devenit aci un prelect agreeabil, îmbrățișat de noi și răbțotezat de ospitalitatea societății noastre românești de ambe sexe, prevenită și instruită din vreme.

Imi reamintesc din copilărie că mai dănuia pe ici pe colo, urme de provincialism între Moldova și Muntenia. Când un prefect, un profesor universitar muntean de origine, era dat la Iași, ieșenii voiau să-l ia la goană, ori se considera o mare îndrăzneală ca unul dela Iași să vină la București. Acum au dispărut cu totul aceste antagonisme. Să vedem pe fratele Fritz Connert, pe Giarfas ori pe contele Bethlen, pe Semigradov, ori chiar un Bulgar din Tulcea sau Bazargic, prefect de Dolj, Ilfov, Brăila, Covurii etc.

Acesta ar fi cel mai bun mijloc de stăpînire a regionalismului de înfrățire și poate și de încuscrire.

Ne mai întreabă unii, ce a făcut «Cultura Patriei». Ce a făcut? A făcut propagandă inimioasă și cu bun rost în țara reintregită și'n capitala ei, di-rect și prin liiale înființate în cele mai departate colțuri ale țării pentru iubirea de patrie până la cult, precum își poartă și numele. Solidaritate bazată

pe onesitate și loialitate între fii de orice neam ai patriei ei, iubire și devotament neajmurit și neprecupețit către Dinastia noastră, închinarea către Drapelul țării. Rânduirea și respectarea, iar nu răsturnarea valorilor; munca obligatorie, controlul averilor, Puritate morală și cinste dela bază până la vârful piramidei, singuricele virtuți cari mențin sănătatea intelectuală și fizică a individului și a neamului întreg. Respectarea și iubirea limbii românești, a bisericii noastre, a datinelor strămoșesti, până la jertfa supremă, renunțarea la viața pentru Patrie, Drapel și Rege. Și are în definitiv un program de lucru bine determinat asupra problemelor naționale de toate categoriile.

Ca materie pipăibilă, «Cultura Patriei» a înliințat, dăltuită în marmură, o mare candelă, în care a aprins lumina perpetuă la mormântul eroului necunoscut din Parcul Carol, unul din factorii întregirii neamului, care mai poartă încă nimbul românismului. Lucru ce nu s'a gândit până la cult, precum își poartă și numele. Solidaritate bazată

Satul R «Picior de Paris» cum îi ziceau locuitorii săi acum câțiva ani până ce nu veniseră cei «trei ani de secetă»... iar Vasile vătaful (și aproape toți oamenii muncitori care împreună cu el au cumpărat obșteile cutare și cutare iar mai apoi obștea R și alta și iar alta de felul acesta) pentru datoriile ce au crescut și cu la sută procente i-a rămas «ibovnică crâșma unde își face zi de zi, ca actorii la teatru; nasu roșu, fața puhavă de gând scârnav»... «Adevărul ce nu-l putemocoli» cum a scris d-l Cesar Pruteanu în Nr. 307 al acestui ziar.

Văzură cu ochii rai ordinul ministerial în vara anului trecut pentru închiderea cârciumilor în Duminici și sărbători.

Și tot în paguba lor cârciumarii dușmânindu-se între ei nu s'au unit ca cei din alte comune unde au convenit cu autoritățile și au ținut «deschis» ca și mai înainte. Cei din R în folosul societății și în paguba lor începură să se reclame unul pe altul șeful de post, că la cutare e «închis» doar în față iar pe din dos se duc oame-nii cu duimul; ba altul mai deștept reclamă că cutare «nu are locul igienic» nu e parosid și scânduri pe jos, îl dă în judecată că locuiesc mai multe familii sub acelaș acoperiș și îi cere închiderea cârciumei s'au mutarea (unde nu știu) ș. a. m. d., până ce au început unii din ei să lase cârciumele, scuzându-se cu motivele: «că dacă nu vinde el Duminica și sărbătoarea dar pe săptămână cui să mai vândă... că în toamna aceasta a dat Dumnezeu vin mult și țuică de tescovina (prăștină) și li s'a rârît mușterii având ce bea... și din 5 cârciumi câte erau anul trecut, abia au mai rămas două.

Cei doi cârciumari ne mai având nici cu cine să stea de vorbă cel puțin, acum ies și ei afară, stau pe scaunele din fața cârciumei și apucă de vorbă pe oricare trecător doar s'o abate din cale pe la cârciuma lui, să-i facă «saftea» lucru ce la 2—3 zile se întâmplă...

Să fie asta un semn bun? Să rămână multă vreme, departați de cârciumă, toți cei la fel cu Vasile vătaful de care fuse vorba?

Să fie numai primăvara... Foști cârciumari și ceice își mai târăscazi cârciumăria, o așteaptă cu ghetăriile pline cu ghiță din elesteul de la marginea satului, cu beciurile (pivnițele) pline cu «vinurile albe» și «țuică de Pitești» cel puțin așa o numesc ei, ca să reincepă iarăși activitatea lor. Mai ales că de la un rând de vreme, după ce au făcut plângeri peste plângeri, acum vor avea în fiecare zi de sărbătoare de dimineață numai obloanele închise și după ameață vor beneficia de lumina soarelui,

Asupra acestei candelă «Cultura Patriei» mai are în studiu o reproducere cu mult micșorată, în mărimea unei candelă obișnuite, în câteva mii de exemplare, confecționate dintr'un material rezistent și pentru un preț extrem de mic, ca să poată pătrunde în cea mai mică căsuță, din cel mai departat colț al țării, spre a servi drept candelă la o icoană sau cruce, acolo unde lipsește din casă un fiu, un frate sau un soț, ce și-a dat viața în marale răboi. Iar acei ce nu vor fi avut pe nimeni din familie, printre cei opt sute de mii de luptători pieriți în lupte, ceia ce e cam de necrezut, să o aibă totuși și ei, făcând din ea călmă de scris, Tot lumină va ieși din ea?»

Și mai vrem să se pună semnul creștinesc la acel mormânt, — lipsește o cruce la mormântul eroului necunoscut, chiar dacă ar zace oasele unui țatar din stepele Dobrogei, dar care a murit luptând sub cutele Drapelului românec în răboiul pentru dreptatea supremă a țării noastre. Acest lucru l-am cerut chiar pe registrul de vizite și

căci slavă Domnului plângerile lor au fost luate în seamă și după amiază în Duminici și sărbători vor ține «deschisă» cârciuma și își vor tocmi care mai de care lăutari mai buni pentru ca să atragă hora satului la cârciumă după urătul obiceiului.

Sătenii ce pregăriți își vor face în vederea sosirii primăverii? Porumbul, (căci mulți au de vânzare) e foarte rău plătit, mulțămii lui Dumnezeu ilțvor vinde prin «Banca Populă» care le va da și o arvună de 30 sau 40 lei la ddal.

Băncile... nu știu ce dispoziții vor mai lua la adunarea generală.

Dacă nu va veni în ajutor Creditul Rural și Creditul Agricol va fi vai și amar de capul țaranilor.

Atanasie Podăreiu

FIGURI DIDACTICE

V. TRANDAFIR

Școala Superioară de Arte și Meserii din București premumără printre maestrilor ei pe d. V. Trandafir.

Copil de răzeș din Moldova, de pe malul Prutului, el a sfârșit cursul primar—premiat în toate clasele. La examenul de admitere la școala superioară de Arte și Meserii din Iași, a reușit primul dintre 270 de candidați—a absolvit-o cel dintâiu în specialitatea lui și a fost numit în învățământ, ca maestru și profesor de desen industrial și tehnologie la școala superioară de Arte și Meserii din Galați în a. 1904.

A trecut, pe urmă, la Școala superioară de Arte și Meserii din București în a. 1908; iar în a. 1911 a fost înaintat ca șef al atelierelor, fiind în tot acest timp profesor de desen și tehnologia lemnului, la cursul inferior al acestei școale.

Pentru lucrările sale artistice V. Trandafir a fost răsplătit, cu distincțiuni bisericești și cu răsplătiri muncii cl. I pentru învățământ.

Președinte al unei bănci populare, unde a lucrat 10 ani, el a dat mână de ajutor prin absentele oficii ale băncii, absolvenților școalei cari și-au deschis ateliere și care astăzi sunt harnici și fericiți muncitori independenți.

Tot el este și organizatorul expozițiilor școlare și al secției școalelor profesionale la Expoziția dela Barcelona. Are o serie de cărți didactice în specialitatea lui. Trandafir este blândetea, bunătatea intrupată, deși cu elevii lui este de o severitate care nu poate s'aducă decât roade bune.

Intr'un cuvânt: Trandafir nu este numai un trandafir ci, este o grădină frumoasă de trandafiri...

CRU.

Steluța

*Scilpeau pe cer atâtea mii de stele,
Când ochii mei și-aleseră doar una,
Ce lumină la geamuri de castele
Cu aceeaș tremurare totdeauna.*

*Privirea mea îmi fii de ea ei furată,
Iar înălțimea ei atât de aproape,
Că se nălni așa precum arată
O stea ce-și ogilndește fața'n ape.*

*Și focul dragostei de ea mă prinse
Atâtea de cumplit încât o vară,
Purtând-o 'n suflet-magică povară
Stam seri întregi spre cer cu brațe 'ntinse.*

*Dar... cum în lume totul se petrece,
Astfel a fost cu steaua vieții mele;
Căzî, lăsând în urmă bolta rece,
Cu-atâtea mii și-atâtea mii de stele!*

Constant. Guțulescu

reclamațiunii ce stă la dispoziția publicului în marea sală de la parter a Muzeului Militar, la una din vizitele ce am făcut acum câteva luni, arătând acolo și o părem cum s'ar putea adăuga acum semnul jertfei supreme a Mântuitorului lumii, fără a prejudicia estetica piatrilor ce constituie împrejmuirea sfințitului mormânt»).

Colonel Ioan N. Păun.

1) D. Colonel I. N. Păun face parte din societatea «Cultura Patriei» și se vede că are în vedere pe cineva care o li atacat societatea. Nota Arhim. Scriban.
2) D. Colonel scrie «morburi», ca ardeleni, în loc de «boalele». Nota A.S.
3) Nu știu ce vrea să înțelegă aici d. colonel prin «mascoți» poate că n'e-o dezlegă d. Copuz.—Nota A.S.
4) E vorba de mișcarea comunistă care a fost înăbușată în piața Teatrului Național din București, după război. Nota A.S.
5) Nu se vede, nu se aude.— Nota A.S.
6) Programa da, dar mai încolo?—Nota A.S.
7) Să dai oamenilor candelă, frumos, dar să lași chipul de a face din ea călimară, e prea — prea. Candelă candelă. Altfce nu.—Nota A.S.
8) Frumosă ca d. Colonel a băgat de seamă și o cere. Și o cerem cu toții.—Nota A.S.

Insemnările zilei

Poeții noștri și societatea scriitorilor români

Cred că în nici-o țară nu există atâta nerecunoștință, fafă de cel ce toarnă gândirea omenească în tiparul sensibilității, ca în țara noastră! Rareori, să vezi pe cineva să s'a ridicat pe treapta care merită, prin forțele sale ci numai minciuna și a purtat în brațele desfătății. Cei demni își poartă zilele în spuza amăciunii, ei nu vor să-și murdărească idealul clădit cu sfintențe.

De câtă-va vreme s'a creat o societate pentru apărarea scriitorilor, societate la baza căreia, sunt convins că are cuvântul: ajutor. Zarva a fost mare. În formația ei au intrat tot soiul de personaje simandicoase, ce odată, pentru o firmătură de pâine, erau slugile dușmanilor. Deci, o parte dintre scriitorii merituoși, n'au pătruns, căci înțeleg viața, nu prin linguri, ci mândri și cinstită.

Vai, Doamne, cum fi rabzi să-ți batjocorească, scânteia pe care-o așezi cu atâta trudă în mintea omenească, cu expresii porcoase, și lași să-i proclame regi ai condului?!

Aruncă asupra lor lavă fierbinte și chinulește-i, să

simtă ce-i durerea! Câtă rușine pentru prestigiul societății!

Vai vouă, sărmani poeți merituoși cari nu faceți parte din „Societatea Scriitorilor Români”, ce pentru idealul vostru răbdați, de-o coajă de pâine! Un caz destul de plastic și câte altele n'or fi! Pe străzi pline de lume ce-și zăbăstește și-și, el poetul atât de sensibil și blând ca un Christ pe timpul acesta de iarnă, umblă în pantofi de vară și haine zdrențuite de color până colo. Oare pentru-acesta biet om, privit prin prisma umanitarismului, nu se găsește un locșor, unde să câștige câți va gologani?

Cum, numai trepădușii ce se lăfăsc în mașini, găsesc imediat pentru oamenii lor, servicii grase?

Domnii mei, membri ai societății scriitorilor români, Dumnezeuoastră ce aveți tot ce vă trebuie, ridicați cu puterile voastre și aruncați peste barele vieții, neputincioșii și scrieți cu litere de foc: „Societatea noastră este numai pentru ajutorul celor ce nu sunt prieteni cu minciuna!”

ION LUCA.

Muncă și Cinste

*Și au luat Dumnezeu pe omul care l-a făcut și l-a pus în raiul desfătății să l-luc-reze și să-l păzească.

Iată deci că lucrarea, munca este una din condițiile esențiale ale vieții omului pe pământ. Chiar în raiul desfătății, unde nu se ducea lipsă de nimic, omul trebuia să muncească. Fară îndoială că înainte de a cădea în păcat această muncă era o plăcere, cel ce o săvârșea nu simțea nici o greutate. După aceea însă, când omului căzut în păcat, i se rostii blestemul „că întru sudoarea feții tale vei mânca pâinea ta”, munca devine oboseală și pentru mulți insubportabilă. Păcatul întuneacă mintea, slăbind puterea sufletului și făcând trupul neputincios, facu să para și munca ca un adevărat blestem.

Cu toate acestea înmunca împreună cu cinste se îmbina de minune și dau celui ce le practică adevărată mulțumire.

Munca este izvor de nevino vate plăceri terrene pe care cinstea le înlocuiește.

Nimic nu se odihnește în marele „Univers”. Totul lucrează de la grăuntele de granit din muntele stâncos și până la cea mai îndepărtată stea, a cărei lumină după mii de ani ajunge la pământ, de la mărgeana de pe fundul mării până la vulturul ce spintecă văzduhul, totul este activ, lucrează. Nimic nu este mort. Universul întreg se mișcă într-o armonie desăvârșită. Un moment dacă ar sta s'ar prabuși totul în haos.

Și când omul privește toate acestea, și când gândul lui pătrunde această uriașă muncă, el regele și stăpânul tuturor, chemat să lucreze, să stea?

Nu mai e să fie trândav dintre toate creaturile?

Nu. Munca să fie deviza lui, căci munca este slântă. Munca este naștere. Munca purifică gândul, îndreptează raul, aduce mulțumire, apropiere de sfintențe.

Trândăvia este desnaștere, iar munca este viața. Cel ce muncește merge spre desăvârșire. De omul muncitor luge îndoaia, dorința, durerea, mânia, desnașterea și ori ce gând rău. În orele de adăncă muncă el aparține unei lumi mai înalte. Munca este cea mai bogată binecuvântare și cel ce o are să nu mai ceară alta.

Munca este rugăciune. Munca îndepărtează neștiința, prostia și dobitocia.

Munca împreună cu cinstea da celui ce o îndeplinește c e v a Dumnezeu. Tot progresul de azi nu se datorește decât muncii titanice a acelor cinstiți înaintași cari, n'au prețuit un moment, munca lor în ciuda mișeiilor și trândăviilor. Măinile și mintile atator oam enii uită și ne-au dat o lume frumoasă ca cea de azi.

Munca însă trebuie întrețesută cu cinstea. Nu ori ce muncă este cinstită.

În zadar ne trudim cu brațele sau cu mintea, zi și noapte, dacă prin vicieșug căutăm să îngenuchim pe aproapele nostru.

Spre muncă și viață curată ne îndeamnă și cuvntul Scripturii când zice: „Să nu dai somn ochilor tăi, nici să dormiteze genele tale. Mergi la furnică o le-neșule! și urmează calea ei și îi mai înțelept de cât dânsa”.

Spre muncă și cinste să se îndrepte și gândul nostru. Rege și plugar, bogat și sărac, un singur fel să avem: munca și cinstea.

Luăți aminte voi cei ce trațiți în buzunar, din munca altora, voi cei ce vă vindeți, cinstea pe promisiuni ca să ajungți la locuri înalte, voi toți și ei ce vă pierdeți timpul în cuvântări sterile spre amăgirea celor muși, voi cei ce munțiți numai să creiați mijloace de îmbogățire pentru voi, voi cei ce nu lăsați nici pe alții să fie cinstiți, luați aminte ca un popor nu trăiește prin voi, ci prin munca și cinstea atator anonimi cari știu să muncească și să fie cinstiți.

Gândul meu se îndreaptă către toți frații de același sânge cu rugămintea slântă:

Munciiți fraților, și iar munciiți. Nu dați odihna brațelor și nu opriți nici mintea din lucrul ei. Fiți cinstiți și iar cinstiți, cu toate ca sus vedeți putregai. Neamul prin voi cei munciți și cinstiți trăiește nu prin ei. Munciiți și fiți cinstiți, lii ai țării mele, că munca și cinstea sunt podoabe de mult preț.

Voi sunteți vecinici prin munca și cinstea voastră pusă în slujba acestui neam, iar ceilalți ori, cât li credeți de sus, neavând aceste două calități sunt pleava care zboară în vânt.

Iubiți munca, iubiți cinstea, prin ele va înălțați pe voi și neamul vostru.

Pr. D. D. Achimescu

Cronica Rimată

Azi, e ziua mea! (Pe pace putești fi! nu cer urări!)

In «Regală...» 'mi vin prieteni cu flori și felicitări.
Iată-i străniși! și cum toți suntem în cășlegi, în Carnaval.
Mi-am permis s'apar mascată și să mi-i poflesc la bal...
Ținând gingaș crinolina, fac un reverance mă rog.
Foarte, prea emoționată c'am eșans și eu... en vogue!
Incrustez (Pe ce? Pe-o foae de ziar!) A patra roză...
Ah! (suspînul mi se-aude? Eooca Medievală
Mi a pus galben crin, pe fața albă (fără rouge) cam pală
Tinerețea mea svănește doar în ritm și'n vers... Vreți poză?
Cei ce îmi urmează trena curioși, toți de-a afla
Numele și fața 'mi spune:

— «Cronica... de te-aș vedea...»

A! voiți să mă cunoașteți? Iată zău! cam cum ași fi:
«Frunte 'ngustă, oarbă, (olană) cam turtită, bulbucată
Ochi mici; nări, de! ca narea! spinărușa deșelată;
Pieptul? Așcuți; picere strămbe (I. Lucescu m'ar descri!)

Dar tot, săc! nu mă cunoașteți ori și cât vă e 'ncearcarea
Și 'n prejur de îmi dați roată în van vă va fi plimbarea!
Sub o mască 'mi ascund fața, numele cu alte ascund
Și nu cred să mă cunoașteți până sacul meu de a fund
'Lol goli de — giumbușucuri și pelitvăni vre-odată...
Că nici Argeș n'o să știe dacă «mi-s» baia ori fată.
V' «Unul pomădat, ras proaspăt, pufăit...» fără ciupac
Sau «O doamnă grasă, blondă ca o floare de dovleac!...»
Dintre toți însă Florescu 'mi face o curte îndrăcită
Și lingșitor ca toți cei tineri — mutră ipocrită
De motan, în miere-și moae limba aspră... și-ar vrea
Ca să n-l mai las «la urma» — frunte — cică-i s'ar cădea
Bilefelul lui fu «pubic» am primit și alte secrete
Unele cu fante albastre, alte roz sau mai discrete
Din greșală chiar și Smara (iar tot Smara?) Zău! mi-a scris
Că mergând în tren spre Roma, m'a pupat azi noapte'n vis...
(«Modestia, e o floare...» Cine-a spus-o? Mi-o agăț
Dup'atata îngâmfare și orgolios răsfaț
De-a mea haină) Nu se cade să vă tot vorbesc de mine
Căci lui Serafim atuncea Doamne! rândul când îi vine?
Mi-a șoptit o asta Fottl care (tainic vă spun) moare
Dacă n'o avea «Cuvinte...» la așa o «sărbătoare!»
Mai viclean Stejar vâzându-l hei! la și oprit din cale
L'a muștrat și'n mână i puse «Reculegerile sale...
«Privind gales...» stă Rovine cu Balaci, Pulanca — clica
Lușcan de cetește fabuli: «Puricele și Furnica...»
Fussu de! ca fusu, Doamne! cum vrei stămpărat să fie
Trece pe la toți prin grupuri demonstrează și le-arată
Zicând «Dragoste de mamă i sau «curat» sălbătăcie»
— O ladașă cu capacul și cu lacăta 'ncuiată.
Iar Nedelea, lângă Brumă cel cu «Banca Populară
Trist și fără parteneră pareă o «specie bizară».
Carpen, nou pe aste meleaguri dând din cap, ștrein, buimac
Ținând poza lui, Angelescu, șoptea: «Lege, sau bun plac?»
Eu dansam svărlind în dreapta zămbete și ironii
Obrejița 'n supărare... «Cruci pe la răspântii», mi.
Luca, vorbea c'o «bunica» despre «Datină, Credință».
Iar Copuz — nefind de față — lecții de bună cuvîntă.
Lui Pruteanu i da prin «Radio» că 'ntr'un bal nu s'ar cădea
«Obști» ca să înfînțeze ca Nahup etefetere...
Ce duos cânta orhestra... ce duos, cu ce avânt
Parcă îți prindea pe umeri aripi — și de la pământ
Te sălta 'ntr'un rai cu statui și cu flori — (să nu mai fim!
Cierone, printre «nuduri» ne călăuzea Cridim!
Și la urmă când serbarea pe la ziua s'a sfârșit
Mi au cerut autografe — și pe toate-am iscălit
(Amintire. — fiecare de la mine-acum avea
Numele mi august în rondă)

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

— «Cronica... de te-aș vedea...»

INFORMAȚII

Din Țară

Contele Hochberg asimilat principe de România. Înalta regență a semnat un protocol prin care logodnicul principesei Ileana, Contele de Hochberg, este asimilat cu principii de România.

Di. N. Iorga la Washington. Marele cărturar și profesor N. Iorga a sosit la Washington (America) unde e gazduit la legatia română. D-sa împreună cu D.I ministru Davilla a fost primit de președintele Statelor-U. nite, Hoover.

Di. Iorga va rămâne în America până la 20 Martie, unde va ține un ciclu de 20 conferințe.

Un copil vrea să desgroape pe mama sa. Într-o comună din Basarabia soția unui sătean murise, lăsând un copil de 3 ani. Săteanul spunea adesea către copil — că ar fi bine dacă ar trăi și mama sa să l'ngrijască. Într-o zi copilul a dispărut de acasă și după multe cercetări l-au găsit în cimitir la mormântul mamei sale, pe jumătate înghețat cu o sipă lângă el pentru a desgroapa pe mamă sa.

Din Străinătate

Desfășurare de temnițe. În orașul Engheloh din Suedia se află ca în toate orașele, temnița pentru arestarea criminalilor. Ei bine, în această temniță, de 6

luni de zile se găsește un singur osândit. La Barberg, tot în Suedia se găsesc 3 osândiți. În toată Suedia nu se află nici 2000 de osândiți, ceace a hotărât pe cărmucitori să desființeze multe temnițe și să le folosească la altă ceva.

Lipsă de lucru. În Budapesta, în ultimul timp, se simte lipsa de lucru. Așa, că s'au înregistrat câteva sute de cereri de serviciu la măturatul străzilor, de la numeroși licențiați în drept, ingineri, etc.

Iată ce sărăcie mare se află în această țară vecină cu noi.

În Japonia da, dar nu la noi!

În Japonia, au fost oprite jocurile aduse din America, Europa și alte țări de miazăzi. Tineretului nu are voie să joace până la vârsta de 21 de ani, iar jocurile nu se pot prelungi peste orele 10 noaptea.

Bună lege! Și când te gândești că la noi, dela 13 ani încep să bată charlestonul și bășii și fetele! Apoi părinții își lasă copiii până a doua zi dimineață la baluri și alte desmățuri. Dar nu numai atât. La Galați a fost aleasă miss o fată numai de 16 ani, care a fost adusă chiar de părinții săi acolo Ce bine ar fi ca legea din Japonia să fie și la noi

Dar, de! În Japonia da, dar a noi nu.

Câte religii sunt pe pământ. Pe toată suprafața pământului sânt următoarele religii: Catolici 305 milioane; ortodocși 138 milioane; Protestanți 220 milioane, dar sunt împărțiți în mai mult de 800 de secte. Evrei 13 milioane; Mahomedani 240 milioane; Hinduști 200 milioane, (vechea religie a Indienilor). Budiști 138 milioane; Confuciani 70 milioane; Sintoști 24 milioane; Animiști 185 milioane.

Biserici prefăcute în hambare. Bisericile care se aflau în localitatea Kaluga din Rusia bolșevică, au fost prefăcute în magazine de ținut cereale, sub cuvânt că aceasta este o întrebuintare mai bună. Se vede, că de aceia le merge așa de bine bolșevicilor.

„Zorile Romanatului”, Nr. 1 din Anul IV, pe luna Ianuarie. Revista de cultură generală, care apare lunar, în Celar Romanat.

Tinerimea Română, revistă care apare lunar. Anul IX, Nr. 5, luna Ianuarie 1930. Bulevardul Schitu Măgureanu, No. 4, București.

Câmpul, revistă lunară, a Societății Inginerilor Agronomi din România. No. 1—2 din 1 și 15 Ianuarie 1930. Anul 21. București, J. Str. C. A. Rosetti 35.

„Arhiva” organul Soc. Istoric-Filologice din Iași. Nr. 1, Anu XXXVI. Str. Speranța, 14, Iași.

Poșta Redacției

Lucescu. Poeziile nepublicate Articolul, da!

Florescu. «Pleați-vă urechea la Ei» relaceți-o.

Holb. Coșcodeni. Mai încercați ținând seama și de felul cum trebuie scrise cuvintele. De pildă: «La anul» D-stră scrieți «Lanul». Balan Buzeni. Păstrăm art. D-stră «An nou, an vechiu» pentru 1.1.931. A sosit prea târziu Zaharia Jand. Ca să vă facem plăcere, reproducem aci o strofă din «Părăsiul de acasă»:

Al tău murmur să mă distreze
Parcăș-a-i era menirea
N'șteptam nici să 'nsereze
Simțeam în suflet fericea.
Astezi cum să mă mai distrez
Fericea n'o mai am
Sunt bătrân și mi-am ales
Cariera de Jandarm!...

Din parte-ne rugăm Cerul ca în «Cariera aleasă» să aveți parte tot de clipe ferice precum amintii în poezie, e tot ce putem face pentru D-stră.

D. Boronescu. «În dungă». Aș cum ne-ați trimis-o n'o publicăm și prin aceasta vă slujim pe D-stră. Forma în care este scri articolul păcătuește, subiectul interesant. Corecții articole scoateți «lovitura de grație, mar mahar», schimbați titlul «I curmezeș» sau altfel și având forma mai îngrijită vă stăm la dispoziție.

Martin D. Popescu Seminar «N. Vodă» C. Argeș. Pe «Iisus nu-l publicăm până nn ne trimiți încă 5—6 bucăți în felul lui, cu rugămintea însă de a sc mai de la opincă și nu cu «vid lumii siderale» și nici cu «nucle dospit (17) în nebuloasa firii. Când te vei hirotonisi cred că în loc să te îmbraci în sutan n'o să-ți atârni vre-un moder costum de carnaval. Scrii foar frumos dar pacat că forma care îți îmbraci gândurile e di cele mai... Crezi că dacă ai scrii «reflexe pale» o să te ordem și în literatură «Doctor» Limpezește-ți scrisul. Nu ții po ce frumos când spui: «scânt smulșă din șivoiul zării sau chău albastre.

Avocat Popescu. Vă rugă proză, sunteți mai bine acol Poezia D-stră nu e poezie. Că treceți pe la redacție vi se explică.

D. Buruiană. Vă rugăm să comunicați pe larg dacă D-l ca se ascunde sub pseudonimul «Trioli» a plagiat într-adevăr Caragiale căci noi nu înțelegem ca să deschidem coloane noastre tuturor necemajilor și intruși în literatură.

— Va urma —

Chieleș Impărat

Poveste scrisă în versuri populare după